

Bezoek Open Monumentendag op 14 en 15 september

De Lier

DOMKERK (za 10:00-17:00 uur)
Optreden van zangkoor "de Free Birds". De domtoren is te beklimmen.

MUSEUM DE TIMMERWERF (za 10:00-17:00 uur)
Naast de vaste collectie is er een tijdelijke expositie met werk van de Lierse Amateur Kunstenaars.

DE ZEVEN GATEN (zaterdag)
Vaar mee naar natuurgebied de Zeven Gaten en de Groenveldse molen. Vertrek vanaf gemaal Kwintsheul om 10.00, 11.30 en 13.30 uur.

's-Gravenzande

DORPSKERK (za 10:00-16:00 uur)
Rondleiding door de kerk waar o.a. een maquette van de oude kerk en een schilderij van de kerk tentoongesteld zijn.

LANGESTRAAT 5 (za 10:00-16:00 uur)
Aan het woonhuis (18e eeuw) zit een klein museum waar opgravingen uit 's-Gravenzande zijn te zien.

TRAPGEVELHUISJE (za 10:00-16:00 uur)
Er is een muziekprogramma met optredens van accordeonist Daniel Siczkowski, de band EverLite for Hawaiians, en rock/blues band Howlin' Peat.

UNIEKERK (za 10:00-16:00 uur)
Optredens door Small World Dance Centre, en muziek door harpiste Petra Rosa (Lotus Music) en De Westland Brass.

KORENMOLEN (za 10:00-16:00 uur)
De molenaar demonstreert hoe er wordt gemalen, en de omloop kan worden beklommen.

Een poffertjeskraam verstrekt gratis poffertjes.

TUINDERSHUIS (za 10:00-17:00 uur)
De woning kan vanaf het erf worden bekeken (het huis zelf kan niet worden bezichtigd). De eigenaar beantwoordt graag uw vragen en kan veel vertellen over het pand.

Schaatsmuseum (za en zo 10:00-16:00 uur)
In het museum is de tijdelijke expositie "Hollands Goud" te bekijken.

Heenweg

LAMBERTUSKERKJE (za en zo 13:00-17:00 uur)
Mandenvlechten, demonstratie en verkoop. Oudhollandse spellen voor jong & oud. Nic Sosef geeft een lezing over historische netwerken en de rol van het Lambertuskerkje daarin.

Honselersdijk

DE NEDERHOF (za 11:00-16:00 uur)
Eindpunt van de fiets-/wandeltocht 'Van Hofje naar Hof'. Er is een leuke activiteitenhoek voor kinderen ingericht. Ook is er een markt met oude ambachten.

OLV VAN GOEDEN RAAD (za 10:00-17:00 uur)
Bezoek een tentoonstelling over voetbalvereniging SVH die al 60 jaar een verbinding vormt in het dorp. Pastoor Ad van Luyn geeft een lezing met de titel "De verborgen verbindingen in een kerkgebouw". De toren is te beklimmen.

WESTLANDS MUSEUM (za 13:00-17:00 uur)
Naast de vaste collectie is er een tijdelijke expositie met werk van kunstschilder Ben Viegiers (1886-1947).

Kwintsheul

ST. ANDREASKERK (za 10:00-17:00 uur)
Er is een tentoonstelling over bedevaarten van Toen en Nu te zien. De toren is te beklimmen.

SONNEHOECK (zaterdag)
Van 10:30 tot 15:10 uur vaart er iedere 40 minuten een boot van de Bartholomeuskerk in Poeldijk naar historische druivenkwekerij Sonnehoeck.

MARKTSCHIPPERSWONING (za 10:00-17:00 uur)
Let op: aanmelding vereist. Persoonlijke rondleiding met uitleg over o.a. de historische elementen en de bouwer van het pand.

Maasdijk

DORPSKERK (za 10:00-16:00 uur)
Volg een rondleiding en bekijk een diaprojectie over de kerk. Er wordt koffie en thee geschonken.

ORANJESLUIS (za 11:00-15:00 uur)
Bij het sluiswachtershuis staat een informatiestand waar met diverse kaarten en foto's toelichting wordt gegeven. De sluis is niet vanbinnen te bezichtigen.

Monster

GROTE KERK (za 10:00-16:00 uur)
De toren kan beklommen worden. Kunstenaar Richard van Velden plaatst kunstwerk in de kerk.

ST. MACHUTUS KERK (za 10:00-16:00 uur)
D.m.v. rondleidingen wordt de geschiedenis van het kerkgebouw verteld vanuit het perspectief van St. Machutus. Ook zijn kerkelijke erfscatten te bewonderen.

MOLEN DE VIER WINDEN (za 10:00-17:00 uur)
De molenaar leidt u persoonlijk rond en geeft uitleg over het maalproces. Er worden gratis pannenkoeken verstrekt, en er zijn meelproducten, molenbroden, wol, jam en diverse kruiden te koop.

GRAFVELD HERCKENRATH (za 10:00-17:00 uur)
Er is een tentoonstelling over de buitenplaats Geerbron en de Familie Herckenrath. Felix Jan Kuypers, een nazaat van de familie Herckenrath, vertelt over de familiegeschiedenis.

HISTORISCHE DRUIVENTUIN (za 10:00-17:00 uur)
Vrijwilligers laten de historische druiven-serres zien en geven uitleg over de druiventelting. Een Westlandse schuit met schipper is aanwezig om transport van producten over water uit te beelden.

RK ST. ANDREASSCHOOL (za 10:00-17:00 uur)
Vrijwilligers leiden u rond door deze oude jongensschool (O.J.O.S.) en vertellen over de geschiedenis van het gebouw en de huidige functie.

Naaldwijk

OUDE KERK (za 10:00-17:00 uur)
Er is de hele dag een curiosamarkt.

HEILIGE GEESTHOFJE MET KAPEL (za 10:00-17:00 uur en zo 14:00-16:00 uur)
Zaterdag: Startpunt van de gecombineerde wandel- en fietsroute 'Van hofje naar Hof' voor gezinnen. Onderweg worden op verschillende punten de historie van Frederik-Hendrik van Oranje en Amalia en hun relatie met Naaldwijk en Honselersdijk belicht.

In de kapel/voormalige synagoge zijn doorlopend gidsen aanwezig die vertellen over de Joodse historie. Optreden door popkoor T-Ladies.

Zondag: Easy listening muziek van de band L.O.L.

SINT-ADRIANUS KERK (za 10:00-17:00 uur)
Bezoek een kleine expositie uit het oeuvre van schilderes Georgina de Bode en luister naar een muziekcombo o.l.v. Ton Wesseling. Er zijn bijdragen uit het kerkelijk archief te bewonderen.

VLIETWONING (za 10:00-17:00 uur en zo 12:00-17:00 uur)
Zaterdag: Speel Oudhollandse Spelen en neem deel aan het Breicafé. Draaiorgel 'De CarpeDiem' speelt. Er is een demonstratie Zeisharen en Robin Hood geeft les in Pijl en Boogschieten.

Zondag: Kinderprogramma met o.a. een lego-workshop, een grote sjoelwedstrijd, en een draaiorgel dat door kinderen bespeeld mag worden.

Poeldijk

BARTHOLOMEUSKERK (za 10:00-17:00 uur en zo 12:00-16:30 uur)
Beide dagen: Posterexposities over Verkeersweg nr. 13, de Westlander, dorpsgezichten en WSM, en beeldexpositie "Reizen door de tijd". Toren te beklimmen o.b.v. een gids.

Zaterdag: Pianospel, een presentatie over oudheidkundige bodenvondsten, een monumentale dorpswandeling, een lezing over de innerlijke reis naar de ziel, een rondleiding

langs de staties, en een presentatie over sociale verbindingen.

Zondag: Orgel- en pianospel.

WOONHUIS "TORENZICHT" (za en zo 13:00-16:00 uur)

Er is documentatie aanwezig over het oude Torenzicht en de historie en achtergronden van het huidige woonhuis.

Ter Heijde

KERK TER HEIJDE (za 10:00-16:00 uur)
Bekijk een fotoreportage over Oud Ter Heijde en een film over het Trompfestival. Bezoekers kunnen achter het orgel plaatsnemen en bespelen.

Wateringen

HOFBOERDERIJ (za 10:00-17:00 uur)
Volg een geanimeerde rondleiding door gidsen en leden van de Theatergroep Wateringen (TGW). Voor de kinderen is er een speurtocht en voor de allerkleinsten een zoektocht naar de boeren die op de Hofboerderij hebben gewoond.

HERVORMDE KERK (za 10:00-17:00 uur)
Er zijn gidsen om u rond te leiden in de toren van de oude gemeentevanenis.

ST. JAN DE DOPERKERK (za 10:00-17:00 uur)
Twintig jaar lang reed boer Koos van Schie pastoor van Lottum iedere zondag van Wateringen naar Kwintsheul en terug. Hierover is een expositie ingericht. Beluister het orgel en beklim de toren.

Foto's: Ton van Zeijl (van Zeijl Photo Design)

Speel bij de monumenten met het dobbelsteen icoontje het nieuwe

'Onderweg'-spel met Ben de Westlandse Bij.

Ter gelegenheid van Open Monumentendag zijn alle bovenstaande monumenten, inclusief de musea, gratis te bezoeken.

Voor meer details over de activiteiten per deelnemende monument zie: www.monumentaalwestland.nl/programma

